CATALÀ

QUADERNS INFORMATIUS

Basílica Sagrada Família

8

Basílica Sagrada Família

Façana de la Glòria, Baptisteri i capella de la Penitència i del Sagrament

A banda i banda de la façana de la Glòria hi haurà una capella. A llevant, la de la Penitència i del Sagrament, i a ponent, la destinada a baptisteri.

Detall de la façana de la Glòria en una maqueta de la Sagrada Família.

La façana de la Glòria

Si la façana del Naixement està dedicada a l'arribada al món de Jesús i als seus primers anys i la de la Passió narra els darrers dies de la vida del fill de Déu, la de Glòria només podia estar centrada en la seva glòria.

La façana principal o de la Glòria, situada al carrer de Mallorca, és la que està orientada al mar. Presentarà la història de la humanitat des d'Adam i Eva fins al judici final, així com les ensenyances de Jesús, que menen els homes i les dones vers la glòria i la felicitat eterna. L'estudi que Gaudí va fer de la maqueta volumètrica i del pla iconogràfic i simbòlic de la façana ha permès que actualment s'estigui treballant en el projecte d'aquesta façana, que tindrà, com les consagrades al naixement i a la passió de Jesús, una gran porxada i quatre campanars, aquí dedicats als apòstols Andreu, Pere, Pau i Jaume el Major. A diferència de les altres dues façanes, però, en aquesta les torres no arriben senceres als fonaments; només hi arriba la meitat interior, la que tanca les naus, mentre que l'altra meitat, la que dona al carrer, s'inicia a uns trenta metres d'altura suportada en les vuit columnes situades al límit del solar de la Basílica. Aquestes columnes representen les vuit benaurances (representació que s'estendrà en les voltes que suporten), enunciades per Jesús com a base d'una vida feliç i espiritualment plena (feliços els pobres en l'esperit, feliços els qui ploren, feliços els humils, feliços els qui tenen fam i set de ser justos, feliços els compassius, feliços els nets de cor, feliços els qui treballen per la pau i feliços els perseguits pel fet de ser justos).

Maqueta feta per Gaudí per a la façana de la Glòria.

Porta central de la façana de la Glòria, realitzada per Josep Maria Subirachs.

La gran porxada

Per accedir a l'interior hi ha set portes de bronze, executades per Josep Maria Subirachs. Cadascuna representa un sagrament (d'esquerra a dreta: baptisme, unció, orde, eucaristia, confirmació, matrimoni i penitència). La porta central, de 4,70 metres d'amplada per 5 metres d'alt, representa l'eucaristia: a la part central duu inscrit el Parenostre complet en català, i per tota la superfície de la porta hi ha la frase «El nostre pa de cada dia doneu-nos Senyor el dia d'avui» en cinquanta idiomes diferents. Com a curiositat, els poms corresponen a les lletres A i G (les inicials d'Antoni Gaudí) de la frase «que cAiGuem en la temptació» del Parenostre. Les frases inscrites a les portes dels altres sagraments són les altres peticions del Parenostre.

Les columnes situades a banda i banda de les portes representaran les set obres de misericòrdia corporals (donar menjar al qui té fam, donar beure al qui té set, vestir el despullat, allotjar el pelegrí, visitar els malalts, redimir els captius i enterrar els morts) i les set obres de misericòrdia espirituals (ensenyar el qui no sap, donar bon consell a qui el necessita, consolar l'afligit, corregir el qui va errat, perdonar les injúries, patir amb paciència les flaqueses del proïsme i pregar Déu pels vius i pels difunts). A les set columnes més exteriors que suportaran el nàrtex hi haurà representats els set dons de l'Esperit Sant (enteniment, saviesa, ciència, consell, pietat, fortitud i temor de Déu), els set pecats capitals (supèrbia, avarícia, luxúria, gola, ira, enveja i peresa) i les set virtuts capitals que s'hi oposen (humilitat, generositat, castedat, paciència, temprança, caritat i diligència).

Sis de les set portes de bronze de la façana de la Glòria, amb les peticions del parenostre.

La part superior del porxo

Tal com ensenya el model original, aquest pòrtic o nàrtex monumental quedarà cobert per setze grans llanternes en forma d'hiperboloide que estan coronades amb uns cons. Les llanternes se situaran en dos plans: set llanternes al primer i nou al de darrere, i en disposició ascendent cap al centre de la façana, fins a uns vuitanta metres. Les del primer nivell, les més properes al carrer, corresponen als set dies de la creació, i les altres, als nou cors o grups angèlics que lloen les glòries de Déu.

Detall dels poms de la porta central, amb les lletres A i G destacades en al·lusió a Antoni Gaudí.

Els murs de les torres

El nàrtex tindrà com a fons el mur que sosté les torres, i hi haurà uns finestrals situats entre les dues torres centrals. En aquests finestrals es farà referència, en un primer nivell, a la història de la humanitat iniciada amb Adam i Eva, i, en un segon nivell, a les tres aliances de Déu amb els homes: la de Noè (símbol d'esperança i adreçada a tota la humanitat), la de Moisès al Sinaí (dirigida al poble d'Israel i símbol de la fe), i la de Jesús (que, per haver donat la vida per la humanitat sencera, simbolitza la vida eterna). Aquesta darrera aliança serà representada per la Casa de Natzaret, amb Jesús i Josep treballant, com a símbol del treball que dignifica, amb els oficis situats a banda i banda distribuïts per les superfícies de les torres. Més amunt hi haurà la Mare de Déu, Jesucrist en el judici final, i l'Esperit Sant en el finestral superior i, al capdamunt de tot, el Déu Creador. A banda i banda de la Mare de Déu i de Jesucrist, el cel amb sants, santes i àngels.
Les voltes del nàrtex estaran formades per vint lluernes o claraboies, ja que les de les quatre torres campanars se sumaran a les setze del nàrtex. En aquestes voltes s'hi representaran els set dies de la creació i les vuit benaurances. La façana es completarà amb uns núvols situats a la part baixa de les torres i en les superfícies de les llanternes, que Gaudí va concretar en la seva maqueta amb guix i uns cabdells de filferro. En els núvols, i perquè sigui ben visible, s'inscriurà el Credo («Credo in unum Deum Patrem Omnipotentem, Creatorem caeli et terrae...»).

L'escalinata en el projecte de Gaudí

A la part inferior de la façana, i per salvar el desnivell existent entre els carrers de Provença i de Mallorca, de quatre metres, Gaudí hi va projectar una escalinata que portarà del nivell interior del temple al carrer de Mallorca. Així, es construirà un pont elevat sobre aquest carrer, per sota del qual circularà el trànsit.
En la distribució dels diferents elements simbòlics que Gaudí va fer en l'espai de la façana, l'arquitecte va ubicar a la part superior l'exaltació de la Glòria —el motiu de la façana—, però no va oblidar el purgatori, que estarà situat per damunt dels oficis i just sota del cel, ni l'infern, que va desplaçar al nivell de sota el pla del temple, al costat del carrer de Mallorca.

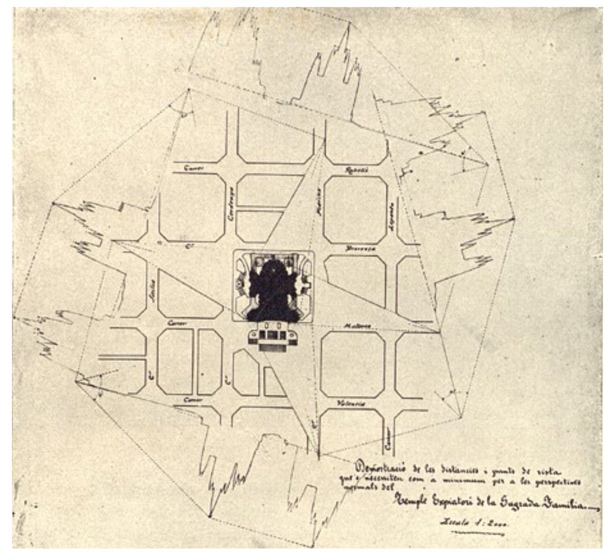

Plànol (c. 1908) on s'aprecien les distàncies necessàries per a les perspectives normals de la Sagrada Família, i on ja s'indicava l'emplaçament que Gaudí havia previst per a l'escalinata de la façana principal.

Simbologia principal de la façana

1 Baptisteri.
2 Capella de la Penitència i del Sagrament.
3 Benaurances (columnes i voltes).
4 Sagraments - Parenostre.
5 Dons de l'Esperit Sant, pecats i virtuts.
6 Dies de la Creació.
7 Categories angelicals.
8 Pare Etern, Esperit Sant, Crist jutge (Judici final) i Mare de Déu (darrere de les llanternes i a les superfícies i finestrals de les torres).
9 Credo.
10 Andreu.
11 Pere.
12 Pau.
13 Jaume el Major.

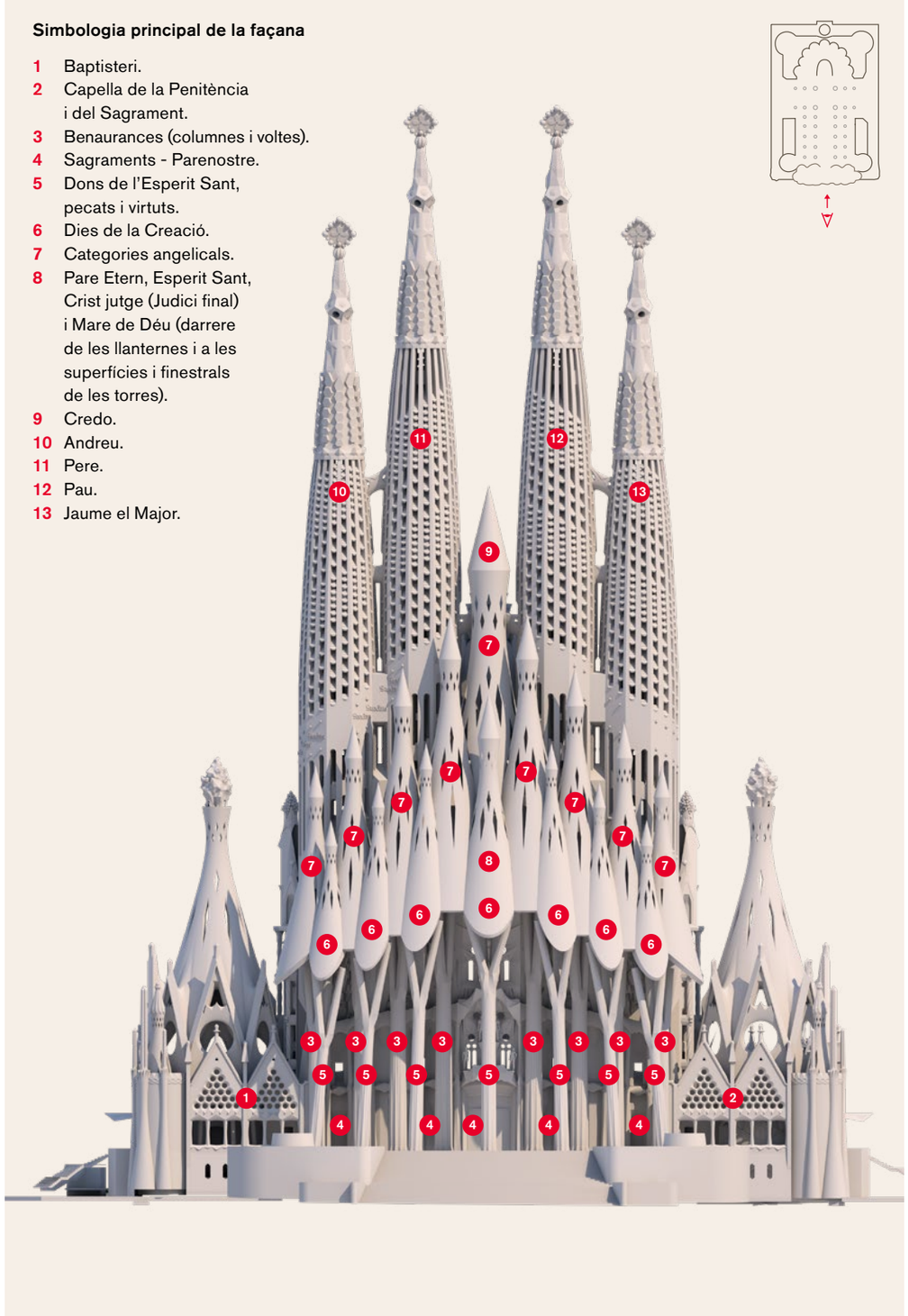

El Baptisteri i la capella de la Penitència i del Sagrament

Aquestes capelles estaran situades en la mateixa línia de la façana de la Glòria. Mirant la porta principal des del carrer, a l'esquerra trobarem el Baptisteri, on se celebraran els bateigs, davant del qual Gaudí va preveure situar-hi un brollador que evoqués els quatre braços del riu del paradís, recordant que el baptisme porta a la vida eterna. A la dreta descobrirem la capella de la Penitència i del Sagrament, davant la qual Gaudí va situar una teiera o peveter, símbol del foc que purifica. L'estructura arquitectònica d'aquestes capelles serà similar a la de la capella de l'Assumpta, però de dimensions més grans.

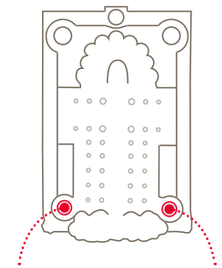

El Baptisteri, com la capella de la Penitència i del Sagrament, serà estructuralment similar a la capella de l'Assumpta.

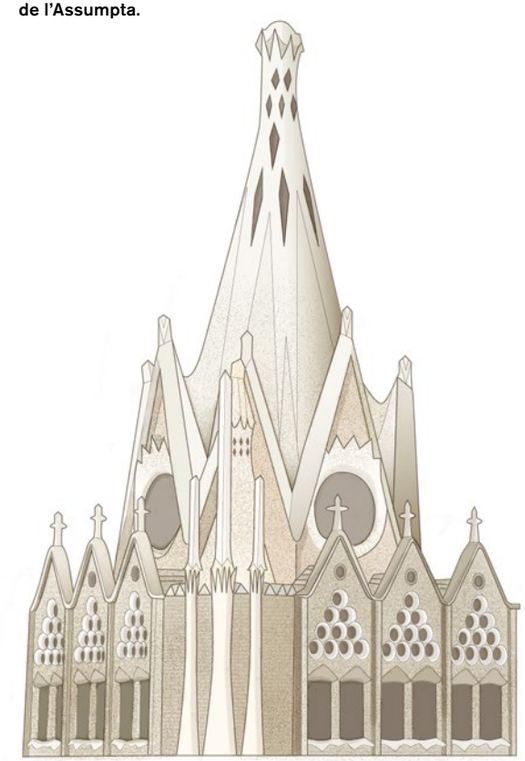

Davant del Baptisteri i de la capella de la Penitència i del Sagrament, Gaudí va situar un brollador i un peveter, símbols de la vida eterna i del foc que purifica, respectivament.

Glossari

Benaurances Declaracions que va fer Jesucrist en el sermó de la muntanya i que comencen amb el mot *benaurats*.

Dons de l'Esperit Sant Disposicions d'origen diví que capaciten l'home per rebre i seguir els impulsos de l'Esperit Sant, per tal d'obtenir la salvació. En són set, i es divideixen entre els del coneixement (enteniment, saviesa, ciència i consell) i els de la voluntat (pietat, fortitud i temor de Déu).

Llanterna Element (normalment prismàtic o cilíndric) que permet l'entrada de llum natural a l'interior d'un edifici.

Obres de misericòrdia Cadascuna de les bones obres que tenen per objecte ajudar el proïsme. Són catorze i es divideixen en set de corporals (donar menjar al qui té fam, donar beure al qui té set, vestir el despullat, allotjar el pelegrí, visitar els malalts, redimir els captius i enterrar els morts) i set d'espirituals (ensenyar el qui no sap, donar bon consell a qui el necessita, consolar l'afligit, corregir el qui va errat, perdonar les injúries, patir amb paciència les flaqueses del proïsme i pregar Déu pels vius i pels difunts).

Pecats capitals Cadascun dels set pecats (supèrbia, avarícia, luxúria, gola, ira, enveja i peresa) que la tradició eclesial considera com a cap i origen d'altres vicis i pecats. Es contraposen a les set virtuts capitals.

Purgatori Segons la teologia catòlica tradicional, és el lloc on les ànimes no condemnades a la pena eterna han de purgar, és a dir, purificar o expiar els seus pecats, abans de pujar al cel. El 2011, però, el papa Benet XVI va defensar que el purgatori no és un lloc de l'espai, sinó una experiència interior de l'home en el seu camí cap a l'eternitat.

Sagrament Cadascun dels set signes sensibles d'un efecte espiritual que Déu obra en les ànimes i és causant de la gràcia divina. Els set sagraments de l'Església catòlica són: baptisme, confirmació, eucaristia, penitència, unció, orde i matrimoni.

Sagristia A les esglésies, lloc, generalment tocant al presbiteri, on es custodien els ornaments i els vasos sagrats i on es revesteixen els sacerdots per a les funcions litúrgiques.

Virtuts capitals Cadascuna de les set virtuts (humilitat, generositat, castedat, paciència, temprança, caritat i diligència) que s'oposen als set pecats capitals.

1 Sentit de la Sagrada Família
2 Breu història de la construcció del temple
3 Gaudí i els seus continuadors. L'obrador
4 L'arquitectura de la Sagrada Família
5 La cripta, la façana de l'absis i la capella de l'Assumpta
6 Façana del Naixement, claustre i portal del Roser
7 Façana de la Passió, claustre i sagristia
8 Façana de la Glòria, Baptisteri i capella de la Penitència i del Sagrament
9 L'interior de la Basílica
10 Campanars, cimboris i sagristies

© obra arquitectònica: Fundació Junta Constructora del Temple Expiatori de la Sagrada Família.
© textos: Daniel Giralt-Miracle (autor) © Fundació Junta Constructora del Temple Expiatori de la Sagrada Família.
© fotografies: Pep Daudé (autor) © Fundació Junta Constructora del Temple Expiatori de la Sagrada Família.
© il·lustracions: Rocío Márquez (autor) © Fundació Junta Constructora del Temple Expiatori de la Sagrada Família.

Edició 02/2026